

KUCHTA NÁNDI 70 ÉVES

Testek, tájak Rozsnyótól Vietnamig

Kuchta Ferencet, igaz, csak hírből, mert már akkor nem élt, előbb ismertem mint újdonsült budakeszi újdondász, mint fiáét, Nándorét.

A budakeszi tanár, fotográfus legendája máig él a város idősebb lakói között, pedig nem is helyi születésű volt. Kuchta Ferenc és felesége egyaránt a Felvidéken, az Andrássyak által uralta Rozsnyó környékén látták meg a napvilágot, akárcsak első szülött gyermekük, Kuchta Nándor.

Az anyai, *Jubász* nagypapa messze földön híres iparos ember volt, több kastély kiváscsoltvas kerítése máig őrzi a keze nyomát. Ami az ősokeket illeti, a fiú, Nándor a Rákóczi-féle szabadságharcig tudja visszavezetni a családfát, bizonyos tűzvészekben, amelyek a helyi parókiákat sem kímélték, az ezt megelőző korok anyakönyvei elenyésztek.

Nándor, vagy ahogy ma mindenki szólítja a hetvenedik évét épp az idén betöltő férfiút: Nándi szintén Rozsnyón jött a világra. Zavaros idők voltak azok, mind a világ, mind a közép-európai politikát illetően. A magyar-történelem szakos tanár apának mind több súrlódása adódott a csehszlovák hatalommal; miután a front elvonult, szülőhelyén a működése ellehetetlenült, Kuchta Ferenc sajátos ingázásba kezdett: nyár végén átszökött Magyarországra, ahol is Mezőkövesden kapott tanári állást, a szünidők idejére pedig hazaszökött a Felvidéken marad családjához, feleségéhez és a kislányához. A kisiskolás Nándit azonban vitte magával, gondja volt arra, hogy első szülött fia magyar iskolába járjon.

– Máig el nem múló emlékek élnek bennem arról, ahogyan a Sziliccei-fennsíkon átszöktünk apámmal – idézi föl a régi emlékeket egy budakeszi kiskocsmában a mai Kuchta Nándor –, hol Magyarországról Felvidékre, hol az ellenkező irányba. Utunkat a erdőn át a háború nyomai: elhagyott, rozsdás fegyverek, néhol holttestek szegélyezték. A nyarakat a szülőföldön töltöttük, az első csengetés viszont már a mezőkövesdi iskolában ért bennünket. A sajátos ingázás valamikor 46 táján véget ért; megneszelhetek valamit a csehszlovák hatóságok édesapám körül, mert az épp soron lévő szökésünkkel elfogtak bennünket a határőrök. Édesapámat letartóztatták, onnan, a határról rögtön a börtönbe vitték, ahol el is töltött pár hónapot. Én pedig mondtam, vigyenek engem is a dutyiba, ha apámat viszik,

hiszen én is elkövettem ugyanazt, amit őt, én is átszöktem a határon. Persze engem hazavittek, és amikor apám végre kiszabadult, határoztuk el, hogy végleg Magyarországra költözünk. Az előőrs megint apám és én voltunk, s állomáshelyünk a már ismert Mezőkövesd. Tanítás mellett apám elvégezte a jogi egyetemet is, s így immár a doktori címet is a neve elé írhatta. Közben zajlottak a nagy, a második világháborút követő népmozgások, a ki- és betelepítések. Budakeszről történetesen a helyi svábokat üldözték el, a Felvidékről meg a magyarokat. Ennek „eredményeként” kerülünk mi is Budakeszre, ahol a család újra egyesülhetett. Ez 1947-48 tájékan történt. Egy elég nyomorúságos kis házat utaltak ki a számunkra, legalábbis a Rozsnyón hátra maradt ingatlan után úgy tűnt, de legalább újra együtt voltunk mindannyian. Egyébként máig abban a házban lakom.

– *Mikor kezdett el fényképezéssel foglalkozni?*

– Ezt is, mint annyi mindent az életben, édesapámnak köszönhetem. Ő kezdett el foglalkozni a fotóval még a harmincas évek végén, amikor én még kisfiú voltam. Máig emlékszem, hogy ha tehettem, szívesen bekukkantottam a roppant titokzatosnak tetsző fekete vászon alá, hiszen akkor még többnyire ez is elmaradhatatlan kelléke volt a fényképezőgépeknek. Ahogy csetlettem-botlottam apám körül, szinte észrevétlenül ivódott belém az érdeklődés a fényképezés iránt.

– *Mégsem a fényképezést lett a főhivatása.*

– Az általános iskola utolsó évét a budakeszi iskolában végeztem, utána különböző budapesti gimnáziumokon keresztül jutottam el az érettségig (a nyughatatlan természetem alighanem már itt kiütöközt), s bár szerettem volna továbbtanulni, erre édesapám „káderlapja” miatt nem volt esélyem.

– *Mi volt a bűne?*

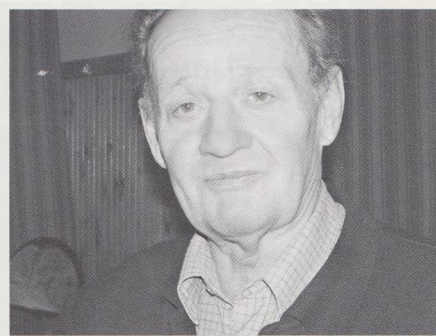
– Budakeszín sikerült szépen beilleszkednie, azonnal kapott állást a helyi álta-

lános iskolában, aztán igazgatónak is kinevezték, ám 1956-os kiállása, mint oly sok kortársának, neki is derékba törte a karrierjét. Bár maradhatott az iskolában, ahol mindvégig tanított, de az igazgatói széktől megfosztották.

A forradalom után besoroztak. Ott, a katonaságnál egy újságban olvastam arról, hogy felsőfokú geodéta-térképészképzést indít a soproni egyetem kihelyezett tagozatként – Székesfehérváron. Megragadt a dolog, hátha, bementem a parancsnokhoz, egy főhadnagyhoz, támogatná-e a felvetelemet. Kaptam eltávozást a felvételre, amit sikeresen abszolváltam, s így, mire leszereltem, mehettem is a felsőfokú iskolára. Így lett belőlem okleveles földmérő mérnök és országos tekerő.

– *Ezt hogy érti?*

– Első munkahelyem a Kartográfiai Vállalat volt. Nagyszabású topográfiai fölmérésekben vettem részt, s ennek köszönhetően bejártam és megismertem az egész országot. A következő állomásom az Aluterv volt, ami a tágabb világra is ablakot nyitott. Eljuthattam távoli, egzotikus országokba is, elsősorban Vietnamba. Ezeket az utazásokat, a bel- és külföldieket egyaránt, arra használtam föl, hogy képeken örökítem meg a körülöttem lévő világot. Ugyancsak ennek köszönhetem első nyilvános bemutatkozásomat is mint fotográfus: épp harminc esztendeje, 1977-ben rendezték meg



A tájban lefényképezett női aktokba menekült

az első, önálló kiállításomat a Hungalu dísztermében, ahol a thai parasztokról készített, tematikus fotóimat mutathattam meg a nagyközönségnek. Egyébként ebből vándorkiállítás lett, ami bejárta a fél országot, és a Vietnamban készített felvételeimet számos újság, kiadvány is átvette abban az időszakban.

– *Egyébként miként került ki Délkelet-Ázsiába?*

– Mint geodéta, az Aluterv munkatár-

sa, én is helyet kaptam abban a kutatóexpedícióban, ami azért dolgozott Vietnámban, hogy bauxit-lelőhelyeket fedezzen föl. Én a szabadedőmben pedig a tájat, az embereket fényképeztem, s így született meg ez az anyag.

– *A civil pályája hogyan alakult a továbbiakban?*

– A rendszerváltás az akkori munkahelyemet is megtépázta, így kötöttem ki a budakeszi községhez mint földmérő.

– *S tíz éve immár nyugdíjas. És a fotográfusi pályája hogyan alakult? Mi érdekelte elsősorban?*

– Mindig is vonzott a természet, a táj, ez alighanem apai örökség, a közös nagy vándorlások emléke, de ugyanebből az érzésből táplálkozott az az aggodalom is, ami a természet értékeit veszélyeztető emberi tevékenység miatt töltött el. Elkezdtém képekkel dokumentálni az ipar által okozott rombolást, környezetszennyezést, de ezzel, még a rendszerváltás előtt vagyunk, nem arattam igazán sikereket, sőt: igyekeztek lebeszélni: miért nem inkább a természet szépségeit örökíti meg, vagy a május elsejei felvonulást? – tanácsolták. Egyszerűen féltek a lelepleződéstől. Ami még izgatott, és máig foglalkoztat, az emberi test, az emberi természet és az anyatermészet kapcsolata: ma is előszeretettel fényképezek női aktokat természeti környezetben. Ebbe a műfajba menekültem, miután az élesebb témáktól eltiltottak, pontosabban nem a fényképezésüktől, hanem a közzétételüktől.

– *De azért a nevezetes 3 T-ből (fiatalabbak kedvéért: az aczéli kultúrpolitika alappillére: Tiltás, Tűrés, Támogatás – a Szerk.) nem csak a tiltás jutott ki? Gondolom, voltak sikerei is.*

– Természetesen: a már említett vándorkiállításán kívül több egyéni, és még több csoportos kiállításán vettem részt, fotóimat évtizedeken

keresztül rendszeresen közölte a sajtó, többször kaptam díjakat alkotásaimért.

– *2007 az ön számára hármask jubileum.*

– Valóban: idén leszek hetven éves, negyven esztendeje vettem kezembe először fényképezőgépet, és harminc éve volt az első, már említett kiállításom.

– *Most pedig, a budakeszi Erkel Ferenc Művelődési Központban jubileumi, életmű-kiállításra nyílt január első napjaiban.*

– Igen, már hónapok óta készültem, s ez a kiállítás arra is jó alkalom volt, hogy magam is áttekintsem, rendezzem, a mai éneimen átszűrjem egy élet munkásságát. Nem könnyű feladat másfél száz fotót kiválasztani a sok, talán tízezernél is több képből, ráadásul úgy, hogy megfelelően képviselje mindazt, amit negyven év alatt alkottam.

– *Amolyan öregemberes öszszegzésként hangzik, amit mond, pedig úgy tudom, máig nem tette le sem a teodolitot, se a kamerát.*

– Így van, kisebb geodéziai munkákat máig vállallok, és nem teszem le a fényképezőgépet sem. Egyik alapító tagja vagyok a Felvidéki Fotográfusok Szövetségének, amit még valamikor a nyolcvanas évek végén hoztunk létre felvidéki, illetve a Felvidékről származó fényképészek. Minden évben rendeztünk egy négy-öt napos vándortáborot, az idén egyébként itt, Budakeszin jöttünk össze október elején, így a szervezés gondja is rám hárult. A fotózás mellett, hiszen a mai élet változatlanul izgat, érdekel, szeretném rendezni, csoportosítani a képeimet, amire jó előtanulmány volt a mostani kiállításra való fölkészülés. És jó volna kiállítani azokat a képeimet is, amelyek eddig nem kaptak még nyilvánosságot.

Robot Szabi

Különutas 22-es

Ha araszolt valaha is valaki a 22-es buszon Budakesziről a reggeli csúcsban Budapest felé, biztosan gondolt már arra, jó lenne egy külön buszsávot kialakítani, hogy legalább a közösségi közlekedési eszközöket igénybe vevők élvezzenek ennyi előnyt a személyautókkal szemben, amelyekben az esetek többségében csak egy ember utazik.

Decemberben egy civil kezdeményezésről érkezett a hír: a telki lakos Pataki Ferenc szervező, a *Jó-Gazda Takarékszövetkezet* üzemeltetési igazgatója felhívással fordult a helyi közvéleményhez *BUSZSÁVOT BUDAKESZIRE!* címmel.

Kezdeményezésére aláírásgyűjtő íveket helyeztek el a város több pontján, aminek lényege, hogy kerüljön be Budakeszi közlekedésfejlesztési koncepciójába a Fő utcai buszsáv.

Az iniciatíva mindenestre több kérdést is fölvet: ha létesülne is Budakeszin buszsáv, igazából annak csak akkor lenne értelme, hogyha a 22-es busz szakaszán, úgy, ahogyan a Szilágyi Erzsébet fasorban már megvalósult, végig ez a forgalomtechnikai megoldás lenne kialakítva, különben az úgynevezett tölcser effektus érvényesülne. Magyarán: a forgalom útjeme a legkisebb áteresztőképességű ponthoz igazodna. (Hiába építenek hat sávost szupersztrádát két város között, ha valahol van egy szakasz, ami két sávosra leszűkül, az áteresztőképesség ehhez igazodik majd.) Vagyis a budakeszi buszsáv követelése mellett ugyanolyan fontos lenne a Budakeszi út által érintett fővárosi és kerületi utakat is meggyőzni a városvezetésnek az elképzelés helyességéről.

Sza-T-Ír

Hivatali Mikulás

Kedves intermezzo „zavarta” meg a budakeszi képviselő-testület december 5-i ülését.

Teljesen váratlanul, spon-tán módon, anélkül, hogy bárkinek előre jelezte volna érkezését (bár elég lett volna a naptárra nézni, s hol van az ülésvésve, hogy az illető csak a gyerekeket látogassa meg), nem sokkal este hat után súlyos kop-pantások után belépett az ülés-terembe – a Mikulás.

A képviselők egymásra néztek tanácstalanul, ki az, aki tudhat valamit az eseményről, melyikük lehetett az a kópé, aki fehér vatta szakállt és piros palástot öltött, de az elképedt tekinteteket ugyancsak elképedt tekintetek viszonozták. Mindeközben a Mikulás nem sokat teketóriázott, és min-

denkinek kiosztott egy-egy piros almát. (A FIDESZ-frakció tagjaihoz érvény észbe kapott, lehet, hogy a piros szín sérti egyesek érzékenységét, de akkor már késő volt, így azzal mentegette magát, a narancs már elfogyott.) A kör végén egy virgácsot is előhúzott (arról bezzeg nem feledkezett meg), mondván, azt pedig sorsolják ki maguk között, ő ugyan nem akar az igazságosztó szerepében a politikába keveredni.

Azóta is találgatják Budakeszin, vajon ki lehetett a Mikulás. Pedig a megoldás annyira egyszerű, még a gyerekek is tudják (vagy csak ők tudják igazán): a Mikulás az a Mikulás. És pontum.

Borz Tóbiás